

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 din (za inozemstvo: 210 din), za 1/2 leta 90 din, za 1/4 leta 45 din, mesečno 15 din. Tedenska izdaja za celo leto 50 din. Plača in toži se v Ljubljani.

TRGOVSKI LIST

Uredništvo: Ljubljana, Gregorčičeva ulica 23. Tel. 25-52. Uprava: Gregorčičeva ul. 27. Tel. 47-61. Rokopisov ne vračamo, — Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 11.953.

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Izhaja vsak ponedeljek, sredo in petek

Ljubljana, sredo 7. junija 1939

Cena posamezni številki din 1'50

Vsak je svoje sreče kovač

Tako se glasi star pregovor, ki ga vsak zna in za katerega tudi vsak ve, da je resničen in pravičen. Toda ta pregovor ne velja le za posameznike, temveč velja tudi za cele stanove, pa tudi cele narode.

Samo od vsakega stanu je odvisno, koliko ima njegov stan ugleda, moči in veljave. Če so pripadniki stanu nezavedni, če organizacije tega stanu komaj životarijo, potem se ni čuditi, če tudi ves stan nima dosti ugleda in moči. Še nikdar pa se ni dogodilo, da bi bil brez veljave stan, ki je dobro organiziran, čigar pripadniki se vsi brez izjeme agilno udeležujejo v stanovskih organizacijah in ki za napredek svojega stanu tudi nekaj žrtvujejo. Dobro organizirani stanovi imajo v javnosti vedno ugled in zato velja tudi za stanove v polni meri pregovor, da je vsak stan svoje sreče kovač.

Cepprav moremo reči, da je med trgovci stanovska zavest zelo krepko razvita, pa moramo na drugi strani tudi priznati, da bi mogla biti ta stanovska zavest še znatno boljše in večja. Tako je žalostna resnica, da so le redki občni zbori združenj, katerih bi se udeležila večina članstva. Le prepogosto se dogodi, da pride na občni zbor tudi le desetina članov. To nikakor ni pravilno, ker takšna slaba udeležba kaže, da ni v tem združenju zadosti stanovske zavednosti. Nihče pa naj se ne čudi, če to združenje potem tudi v javnosti ne bo imelo prave veljave.

Stanovska zavednost pa se kaže tudi v plačevanju prispevkov za svojo organizacijo. Tudi v tem pogledu bi bilo zboljšanje nujno potrebno. Ni v čast trgovskemu stanu, če morajo oblasti izterjati dolžno članarino. To škoduje ugledu trgovstva, a je tudi čisto nepotrebno. Prispevki za združenje so pač tako majhni, da jih more plačati vsak. Kako neprijemerno večje prispevke plačujejo za svoje organizacije delavci, pa čeprav zaslužijo komaj toliko, kolikor potrebujejo za golo življenje! Pri tem pa delavci dostikrat nimajo od svojih organizacij niti primeroma toliko ko trgovci. Menda ni treba še posebej spominjati, koliko so že združenja pomagala posameznim trgovcem.

In še pri eni stvari se mora pokazati stanovska zavednost, pri stanovskem glasilu. Tudi tu bi mogla biti, a tudi morala biti, stanovska zavest slovenskih trgovcev znatno večja. Koliko trgovcev je še vedno, ki niso naročniki na »Trgovski list«, koliko jih je, ki se izgovarjajo, da ne morejo niti 1 dinarja tedensko prispevati za svoj list! Koliko trgovcev pa tudi je, ki so naročniki na list, a svoje glasilo redno ne čitajo, kaj šele da bi bili njegovi sotrudniki in dopisniki. Toda stanovsko glasilo se mora čitati, ker je vez med vsemi pripadniki stanu, ker vzbuja med njimi čut solidarnosti, da se potem tudi vsi složno bore za pravice in potrebe svojega stanu. A tudi brez ozira na to, je stanovsko glasilo tudi poslovno za vse važno, saj pri naša skoraj vse glavne stvari, ki so za trgovca važne.

Pa ne glede na to vse! Stanovsko glasilo je glavno orodje organizacije pri uveljavljanju svojih

zahtev. Vsak stan more braniti svoje zahteve pred javnostjo le s pomočjo lista. Organizacija, ki ne skrbi za svoj tisk, ta je že izročila orožje, ta je brez obrambe in mora zato sprejeti vse, kar se ji nudi. Prav nikjer ni stanovska nezavednost škodljivejša, kakor če se pokaže v odnosu do stanovskega glasila. Kdor ne stori svoje

dolžnosti do stanovskega glasila, ta je tudi izgubil pravico, da se pritožuje. Kajti kdor sam ne izpolnjuje svojih dolžnosti, ni upravičen, da prijavlja svoje pravice. Čez dober teden dni se zbere slovensko trgovstvo na svojo letno manifestacijo stanovske zavednosti — na občni zbor Zveze trgovskih združenj. Naj bi bil občni zbor

naše borbene organizacije v resnici prepričujoča manifestacija stanovske zavednosti, ker le v tem primeru moremo računati s tem, da se bodo trgovske zahteve tudi v resnici začele upoštevati. Storitno svojo dolžnost do svojih organizacij in do svojega glasila, ker drugače ne smemo upati na zboljšanje.

Zastopniki Zveze trgovskih združenj pri trg. min. Tomiču

Ker se je mudil zaradi otvoritve Ljubljanskega velesejma trgovski minister g. Jevrem Tomič v Ljubljani, je izkoristila Zveza trgovskih združenj to priliko ter se prijavila pri g. ministru za sprejem. Storila je to tudi zato, ker je zadnja seja glavnega odbora Zveze trgovskih združenj sklenila, da se odpošlje posebna deputacija h g. trgovinskemu ministru, ki naj mu razloži silno težavni položaj slovenskega trgovstva, zlasti v sedanjih napetih časih.

G. trgovski minister Jevrem Tomič je ljubeznivo ustregel prošnji deputacije in jo točno ob napovedani uri sprejel v pisalni sobi hotela »Union«. Deputacijo Zveze so tvorili: predsednik Zveze Stane Vidmar, podpredsednik Anton Verbič, tajnik dr. Ivo Pustišek in urednik »Trgovskega lista«.

Predsednik Stane Vidmar je na kratko, a pregledno podal ves historiat trgovskih zahtev od zadnjega ljubljanskega trgovskega kongresa, ko so bila dana trgovstvu slovesna zagotovila o rešitvi njegovih zahtev, a so te kljub temu ostale neizpolnjene. Posebej ga je opozoril na krošnjarstvo, ki je zavzelo že takšen obseg, da mnoge tekstilne tovarne priznavajo, da nekateri krošnjarji vzamejo več manufakturnega blaga v enem mesecu, ko nekateri trgovci vse leto. Nekateri krošnjarji so že pravi veletrgovci, ki prevažajo blago z avtomobili, ki imajo po več nameščenec, ki pa pri tem ne plačujejo nobenega davka ter s tem tudi silno oškodujejo državno blagajno.

Druga kardinalna zahteva trgovstva je, da se odpravi vsako šušmarstvo v trgovini in zato trgovstvo odločno zahteva, da se točka 4. § 19. obrtnega zakona pri novelizaciji zakona črta.

Predsednik Vidmar je nadalje omenil nelojalno konkurenco na-

bavljalnih zadrug, podrobno razložil, kako se misli v škodo hmeljarjev in hmeljskih trgovcev izdati brez zaslišanja prizadetih gospodarskih organizacij novi — hmeljski zakon, ki bi pomenil silno škodo. Navedel je nadalje nujno potrebo, da se posveti več pažnje strokovnemu šolstvu, ker

Spomenica Zveze trg. združenj

Gospod minister!

Zveza trgovskih združenj dravske banovine se obrača na Vas s polnim zaupanjem, ker vidi, da ste se potrudili, da osebno otvorite Ljubljanski velesejem in s tem pokažete svojo pažnjo in zanimanje za slovensko gospodarstvo.

Mi se Vam na tej pažnji iskreno zahvaljujemo in se nadajamo, da boste imeli tudi polno razumevanje za naše predloge, ki Vam jih stavimo v trdnem prepričanju, da so v korist ne le slovenskega, marveč vsega narodnega gospodarstva Jugoslavije.

Zato dovolite, gospod minister, da opozorimo na naš lanski vsedržavni kongres v Ljubljani in še prej na medministerialno konferenco v Beogradu, ko je delegacija vsega jugoslovanskega trgovstva predložila osebno tako takratnemu ministrskemu predsedniku, kot tudi ministru za trgovino in industrijo in vsem drugim resornim ministrom svoje temeljne zahteve. Te zahteve so bile vsebovane v 12 točkah in officialno se nam je priznalo, da so te naše zahteve upravičene ter v državnem interesu, kljub temu pa se ni niti ena teh zahtev izvedla.

Upoštevamo Vaš težaven položaj, ko ste podedovali dolžnosti svojih prednikov, in zato ne ponavljamo vseh dvanajstih točk, temveč samo one, ki so absolutno minimalni program vsega slovenskega trgovstva. Če tudi te zahteve ne bi bile upoštevane, potem mo-

ramo odkrito izjaviti, da bi moralo trgovstvo obupati.

Omejujemo se zato le na naslednje minimalne zahteve trgovstva:

Glavna zahteva se tiče krošnjarstva, ki je le prikrita oblika ilegalne trgovine, proti kateri se z enako odločnostjo bore tudi hrvatski in srbski trgovci.

Opozarjamo Vas, gospod minister, da je na stotero davkoplačevalcev naravnost eksistenčno odvisnih od ugodne rešitve te naše zahteve.

Povemo čisto odkrito, da zahtevamo absolutno prepoved krošnjarstva razen za izdelke domačega hišnega obrta. Zato izjavljamo, da smatramo novi načrt pravilnika o krošnjarstvu za trgovstvo nesprejemljiv, za narodno gospodarstvo pa škodljiv.

Zahvaljujemo se Vam, da ste spravili novelizacijo obrtnega zakona z mrtve točke. Opozarjamo pa, da pričakuje vse trgovstvo od novega obrtnega zakona predvsem to, da se zatire vsako šušmarstvo v trgovini in da tudi rokodelci ne bodo več mogli šušmariti v trgovini. Za naš gospodarski napredek je odločilne važnosti, da imamo na vseh gospodarskih mestih strokovno izvežbane ljudi, ali pa bomo nekonkurenčni s tujino. Zato mora točka 4. § 19. obrtnega zakona brezpogojno odpasti.

Poudarjamo dalje, da se morajo nabavljalne in konsumne zadruge

XIX. redna letna skupščina Zveze trgovskih združenj

bo v nedeljo dne 18. junija 1939, ob pol 8. zjutraj v dvorani grajskega kina v Murski Soboti,

predkonferenca

bo pa v soboto dne 17. junija 1939, ob 14. uri v istih prostorih.

Dnevni red skupščine:

1. Otvoritev in pozdrav predsednika.
2. Poročilo predsednika.
3. Računski zaključek za l. 1938.
4. Proračun za l. 1939.
5. Volitev nadzornega odbora.
6. Referat tajnika o krošnjarskem vprašanju in nezakoniti trgovini.
7. Predlogi in resolucije.
8. Slučajnosti.

V primeru nesklepčnosti ob napovedani uri bo skupščina v smislu določila čl. 10., odst. 2., zveznih pravil eno uro pozneje prav tam in z istim dnevnim redom in bo veljavno sklepala o predmetih dnevnega reda ne glede na število navzočih delegatov.

Vsak delegat se mora na skupščini izkazati s poverilnico, ki mu jo izda uprava združenja (čl. 8., odst. 3., zvez. pravil).

Udeležba delegatov je tudi na predkonferenci nujna, ker se bo na predkonferenci razpravljalo o predlogih združenj.

V Ljubljani dne 31. maja 1939.

Predsednik:

Stane Vidmar s. r.

Tajnik:

Dr. Ivo Pustišek s. r.

izenačiti glede javnih davščin s trgovskimi obrati, ker tudi one vodijo danes trgovino. Zato najse vse njih prodajalnice postavijo pod obrtni zakon. Člani nabavljalnih zadrug državnih nameščenec, pa nikakor ne smejo biti osebe, ki niso v državni ali slični službi.

Vse gospodarske organizacije po pravici dosledno zahtevajo, da se ne izda nobena uredba ali načrt, ki se tiče gospodarstva, brez zaslišanja zainteresiranih gospodarskih organizacij. To zahtevamo za državno zakonodajo, tembolj pa za samoupravno. Zato tembolj odločno odklanjamo načrt o hmeljskem zakonu, ki se namerava izdati ne le brez zaslišanja prizadetih hmeljarjev in hmeljskih trgovcev, marveč celo proti njih izrečnemu protestu. Hmeljarstvo potrebuje le cenениh kreditov od Narodne banke, nikakor pa ne eksperimentov od ljudi, ki temu težavnemu poslu sploh niso dorasli.

Dovoljujemo si opozoriti Vas, gospod minister, da je celo v Sloveniji, kjer so šolske razmere primeroma ugodne, na stotine trgovskih in obrtnih vajencev brez vsakega pouka. Strokovno šolstvo je mnogo preveč zanemarjeno in mi Vas prosimo, da posvetite temu vprašanju največjo pozornost, ker je samo od strokovno izobraženega naraščaja odvisen napredek gospodarstva.

Končno si pa dovoljujemo opozoriti na nemogoče stanje, da plačujejo trgovci — delodajalci znatne prispevke za socialno zavarovanje svojih nameščenec, sami pa so brez vsake socialne zaščite. To stanje je tembolj nevarno, ker je že obrtni zakon iz l. 1931. predvideval socialno zavarovanje trgovcev, a se to ni izvedlo niti po predloženem načrtu trgovcev, če-

Za Prekmurski teden

izda »TRGOVSKI LIST« v soglasju s prekmurskimi lokalnimi faktorji posebno

PREKMURSKO ŠTEVILKO

ki izide v zelo povečanem obsegu in zelo zvišani nakladi. Prekmurska številka izide dne 16. junija kot uvod k Prekmurskemu tednu in bo ves teden krožila med prekmurskim prebivalstvom.

Kdor hoče, da je znan v Prekmurju, ta mora inserirati v Prekmurski številki »Trgovskega lista«.

Inserate za Prekmursko številko sprejemamo do 14. junija opoldne!

NE ZAMUDITE IZREK P R I L I K E !

prav bi stroški za to zavarovanje padli le na trgovstvo samo.

Upamo zato, da boste, gospod minister, dali trgovstvu socialno zavarovanje, da ne bo trgovstvo še nadalje edini stan brez socialnega zavarovanja. Zato Vas prosimo, da že poslane predloge Zbornice za TOI in Zveze trgovskih združenj uveljavite.

G. minister Tomić je zelo pazljivo poslušal izvajanja predsednika Vidmarja ter mestoma stavil nekatera vprašanja oz. pripombe. Po sprejemu spomenice je izjavil minister Tomić, da je zahteva po odpravi krošnjarstva splošna in da prejema iz vse države podobne zahteve. — Uvideva, da je to vprašanje res že tako dozorelo, da se mora rešiti. Zato bo tudi gledal na to, da se to vprašanje reši.

Glede zahteve po odpravi točke 4. § 19. obrtnega zakona je omenil, da je ravno sedaj na njegovo pobudo v Beogradu anketa glede novelizacije obrtnega zakona. Upa, da bo tudi anketa ponovila to zahtevo.

Nato je g. minister Tomić govoril tudi o vseh ostalih zahtevah in odkrito povedal, kje bodo težave za izpolnitev teh zahtev, kje pa bo rešitev lahka in možna. Naglasil je, da more v vseh vprašanjih, ki segajo le v njegov resor, dati zagotovilo, da bo skušal čim prej ustreči tem zahtevam, da pa bo tudi nastopil za pravilno rešitev drugih vprašanj, vendar pa o teh sam ne odloča.

Posebej je g. minister Tomić priznal upravičenost zahteve po zboljšanju strokovnega šolstva in uvedbi socialnega zavarovanja trgovstva.

V sledečem razgovoru, v katerem so posegli vsi člani deputacije, so se razjasnila še nekatera druga vprašanja, ki so važna za trgovino in gospodarstvo, a tudi za naše nacionalno življenje.

Na koncu je deputacija povabila g. ministra, da se udeleži občnega zbora Zveze v Murski Soboti, kjer bo ob tej priliki tudi slovesno otvorjen Trgovski dom. Minister Tomić je obljubil, da se bo občnega zbora udeležil, če mu bo to le mogoče, ker uvideva, da je treba posvetiti naši severni meji največjo pažnjo.

Nato so se delegati Zveze zahvalili g. ministru za njegovo pozornost ter za ljubeznivi sprejem ter ga ponovno prosili, da se vsaj te minimalne zahteve trgovstva gotovo izvedejo. Deputacija se je nato poslovila z najlepšim vtisom in v prepričanju, da bodo vsaj sedaj sledila besedam tudi dejanja.

Omeniti moramo še, da je bil ves čas navzoč tudi načelnik trg. ministrstva g. Grgašević, ki si je tudi sproti zabeležil vse predloge in zahteve odposlanstva Zveze.

Zaradi praznika Sv. Rešnjega Telesa odpade petkova številka »Trgovskega lista« in izide današnja kot tedenska.

Prihodnja številka »Trg. lista« izide v ponedeljek 12. junija.

Hiša za trgovino je napredaj v Kamenjah pri Bohinju, v Križah pri Trzinu, v Zgor. Siški, Cerknici, na Rakeku. Pojasnila daje Kmetška posojilnica v Ljubljani.

Popravek Nabavljialne zadruge uslužbencev drž. železnic

Na svoj članek »Milijski promet — a davčna prostost« smo prejeli popravek Nabavljialne zadruge uslužbencev drž. železnic, ki ga sicer ne bi morali objaviti, ki ga pa kljub temu objavljamo, da se nam ne more očitati neobjektivnost. Pa tudi zato ga objavljamo, da dokažemo, da se debate o privilegijih nabavljialnih zadrug nikakor ne bojimo in da svojim bralcem v nobenem pogledu ne bomo prikrivali resnice. Pri tej priliki pa bi naglasili še naslednje: Nikakor se ne borimo proti

nabavljialnim zadrugam kot takšnim, najmanj pa proti nabavljialnim zadrugam drž. nameščencev. Borimo se le proti privilegijem, ki jih uživajo zadruge, ki so po svojem poslovanju popolnoma enake trgovinam in ki bi zato morale imeti tudi vse dolžnosti, kakor jih imajo samostojni trgovci. Zahtevamo enake pravice in enake dolžnosti za vse, kar je tudi osnovno načelo naše ustave. Zato smo tudi prepričani, da bomo s svojo zahtevo enkrat vendarle prodri, ker se pravica trajno ne da zadržati.

Popravek Nabavljialne zadruge

se glasi:

»Ne odgovarja resnici trditev, iznešena v 2. odstavku zgoraj omenjenega članka (»Milijski promet — a davčna prostost«), da bi bila zadruga podjetja davčno privilegirana tako, da morajo ostala nezadruga podjetja radi teh privilegijev plačevati več davkov. Nabavljialna zadruga usl. drž. žel. v Ljubljani ne uživa nobenega privilegija glede družbenega davka kot zadruga ustanova, temveč plačuje redno družbeni davek po najvišji stopnji t. j. minimalni družbeni davek po opravljenem prometu z zadrugniki. Tako je l. 1938. plačala din 1.210.236 — družbenega davka, na taksah in raznih pristojbinah pa din 92.891'40, skupaj torej din 1.303.127'40. Iz tega sledi, da Nabavljialna zadruga usl. drž. žel. ne uživa nikakih posebnih davčnih privilegijev, radi katerih bi moralo kako drugo nezadruga podjetje plačevati več davkov.

Isto tako je nepravilna trditev v 5. odstavku istega članka, da je promet imenovane zadruge znašal nekaj manj kot 100 milijonov din, dočim je v resnici znašal le 47 milijonov 94.733' —, kakor je to točno razvidno iz četrtle letošnje številke »Zadrugarja« (glasila-mesečnika) Nabavljialne zadruge usl. drž. žel. v Ljubljani. Vsota 47.094.733'04 predstavlja pravi promet zadruge, saj jo vzame za davčno podlago tudi pristojna davčna oblast za predpis družbenega davka ter pripadajočih doklad.

Naš odgovor

Nabavljialne zadruge uslužbencev drž. železnic ne uživajo samo ugodnosti pri plačevanju neposrednih davkov, temveč tudi številne taksne in druge ugodnosti ter še posebej pri prevozu blaga po železnici. Tudi Nabavljialna zadruga uslužbencev drž. železnic bi mogla biti popolnoma oproščena plačevanja družbenega davka, če bi izpolnjevala pogoje, ki so za to ugodnost predpisani, če namreč zadruge ne poslujejo z nečlani, če ne dele tantiem, če ne prodajajo luksuznega blaga in alkoholnih pijač. Samo od nabavljialnih zadrug samih je torej odvisno, če so oproščene davka ali ne. Če ne izpolnjujejo predpisanih pogojev, potem je to jasen dokaz, da se jim godi tako dobro, da jim ne dela težav niti plačevanje družbenega davka.

Po zakonu je torej davčna prostost zadrug mogoča in zato naša

Tudi ni res, kakor se zatrjuje v 7. odstavku omenjenega članka, da bi vsaka postavka govorila o milijskem podjetju, ki prekaša vse druge veletrgovine v Sloveniji, ker je dovolj slovenskih veletrgovin, ki imenovano zadrugo prekašajo.

Nepravilna je nadalje trditev članka v odstavku 8., da bi pri tako velikanskem prometu in pri tako velikih davčnih olajšavah in drugih ugodnostih rastlo premoženje zadruge, ki da je vedno bolj obdarjena z milijoni; zadruga si namreč od davčnih olajšav, ki jih ne uživa, milijonov kupičiti ne more.

Seveda ni res, da bi bila Nabavljialna zadruga usl. drž. žel., kakor se to trdi v 10. odstavku gornjega članka, rešena skrbi plačevanja davkov in da bodo namesto nje morali izpad pri davkih spraviti skupaj drugi davkoplačevalci, saj je v letu 1938. plačala na davkih in taksah 1.303.127'40 dinarjev, katere vsota ne predstavlja nobenega izpada pri davkih, ki bi ga morali plačati drugi davkoplačevalci.

Na podlagi gornjih pojasnil, s katerimi so ovržene trditve, iznešene v 12. odstavku gornjega članka o 100 milijonskem prometu in o davčnih olajšavah Nabavljialne zadruge usl. drž. žel., se izkaže sama ob sebi tudi v istem odstavku članka izražena zahteva po odpravi dejanske neobstoječih privilegijev za neutemeljeno in pogrešno.

izvajanja proti temu privilegiju v polnem obsegu drž.

Prav žal pa nam je, da ne moremo Nabavljialni zadrugi ustreči niti s tem, da bi v popravku navedene številke smatrali za resnične.

Popravek pravi, da plačuje zadruga družbeni davek po najvišji stopnji. Resnica pa je ta, da davek (osnovni in dopolnilni) ne sme biti manjši kakor minimalni davek, ki znaša 8‰ od kosmatega blagovnega prometa. Nabavljialna zadruga torej ni plačala minimalnega davka po najvišji stopnji, ampak po minimalni.

A tudi številka 1.210.236 din, kolikor da je plačala Nabavljialna zadruga družbenega davka, ne drži. Nabavljialni zadrugi je bilo za l. 1938. predpisano minimalnega davka din 362.578' —. Ta davek je zavezan tudi dokladam, ki pa se plačujejo le od polovice pred-

pisane minimalnega davka. Odmerena podlaga za doklade se razdeli takole:

Ljubljana	din 151.962
Maribor	27.708
Jesenice	1.618.

Ker so znašale doklade v Ljubljani 133‰, so znašale torej din 202.109' —. Doklade v Mariboru in na Jesenicah pa največ 58.654' —.

Skupno je torej plačala Nabavljialna zadruga nameščencev drž. železnic:

minimalnega davka	din 362.578
doklade v Ljubljani	din 202.109
doklade drugod	din 58.654
skupno torej	din 623.341

Ni torej plačala 1.210.236 din, kakor navaja popravek, temveč le 623.341 din ali za polovico manj.

Po tej ugotovitvi je pač odveč, da bi popravljali še druge trditve popravka. Omenili bi samo naslednje: Če že smatra Nabavljialna zadruga za dobro, da podrobno navaja številke o svojih poslovnih uspehih, potem naj navede kar po vrsti vse podatke. Naj n. pr. specificira milijske izdatke za režijo, naj navede, koliko je izplačala ristorna, naj navede, koliko pomeni v denarju znižana prevoznina itd., potem bomo še jasneje videli, koliko je resnice v njeni trditvi, da je »dovolj slovenskih trgovin, ki prekašajo Nabavljialno zadrugo uslužbencev drž. železnic«. Mi bi iskreno želeli, da bi to bilo res, toda žal takšnih trgovcev ne poznamo.

Občni zbor trg. akademikov-absolventov

Na 15. občnem zboru absolventov trgovinskih akademij, ki je bil v torek zvečer v dvorani ljubljanske akademije, se je zbralo za ta čas lepo število agilnega članstva. Zanimanje za društvo se kaže tudi v številnih predlogih za bodoče leto, zlasti pa je bilo razvidno iz izčrpnih poročil uprave.

Vodil je občni zbor predsednik g. Lajovic. Po pozdravu vseh navzočih, posebej pa še zastopnika zbornice svetnika in predsednika trg. odseka A. Smrkolja, zastopnika trg. združenja tajnika Lojzeta Šmuka in zastopnikov tiska, katerim se je zahvalil za vztrajno naklonjenost, je predsednik z lepim nagovorom orisal razmere preteklega leta, ko so zunanje spremembe ovirale redno delovanje večine društev in se je mnogo načrtov moralo opustiti. V to delo spadata osnove knjižnice in običajna vrsta predavanj, ki so odpadla. Obdržalo pa je društvo tečaj in priredilo uspešno potovanje v Italijo. Prihodnje leto namerava društvo organizirati ekskurzijo na Bolgarsko in pospešiti svoje notranje delovanje.

Iz tajnikovega poročila je bilo razvidno obsežno dopisovanje, pospeševanje stika s člani po okrožnicah in s posveti, medtem ko je bil lani samo en večji družabni sestanek. — Odlično je bil obisk plesne prireditve društva, ki se je že izredno lepo uveljavila. Jezikovne tečaje bo društvo obdržalo kljub znatnim stroškom. Obiskovalo je te tečaje 42 članov od 144.

— Obisk severne Italije je trajal 10 dni. Udeležba ni bila velika, organizacija pa se je obnesla in je bilo mogoče res spoznati središča italijanske industrije in nekatere vodilne tovarne (Fiat). Odpadla je ekskurzija v ČSR. Tajnik g. Pollak je podal tudi načrt za reorganizacijo društvenega življenja, za kar bo potreben društvu lokal z urejeno pisarno. Za urejanje stanovskih vprašanj, ki še niso rešena, poziva vse instance, da upoštevajo najprej glas prizadetih, zlasti še glede ureditve študija. Predlaga posebno zahvalo predsedniku Zbornice za TOI g. I. Jelačinu za njegovo naklonjenost in kot častnemu predsedniku. (Sprejeto z odobravanjem.)

Za socialni odsek je poročal g.

Trinker. Društvo je pridno posredovalo nameščanje absolventov, katere sproti obvešča o prostih mestih v uradih in zasebnih podjetjih. Razveseljivo je bilo v tem letu, da je povpraševanje po kvalificiranih močeh znatno naraslo. Zmanjkalo pa je predvsem interesentov s potrebnim znanjem tujih jezikov. Na društvo se obračajo podjetja zdaj že sama in tudi mnogi interesi nečlani, da bi bila že potrebna prava poklicna posredovalnica, posebno še, ker je to delo precej komplicirano.

Za marljive dijake akademije je društvo razdelilo osem štipendij v skupnem znesku din 1950' —, v podporni fond društva Merkur je prispevalo en tisočak, brezobrestnih posojil članom je dovolilo za din 1500' —; prejelo pa je nekaj prostovoljnih prispevkov, tako tudi od Narodne banke. Člani naj bi odbor obveščali o vsem, kar koli bi utegnili služiti zboljšanju gmoletnega položaja trgov. akademika.

Tudi blagajnikovo poročilo g. Kušarja kaže zadovoljiv uspeh. Naraslo je premoženje društva na 29.632 din s prebitkom 633 din ob prometu skoraj 140 tisoč dinarjev, ki se je povečal proti predlanskega za petkrat. Pri tem si je društvo zasnovalo nov, ekskurzijski fond in blagajnik g. Kušar upa, da bo do 20letnice dosegel znaten razmah. Poročila so bila sprejeta brez debate in je bila na predlog nadzornega odbora podeljena vsemu odboru razrešnica s pohvalo, nakar so se pričele volitve novega odbora.

Izvoljen je bil za predsednika g. Trinker, za podpredsednika g. Rojina, v odbor pa gg. Polajnar, Erjavec, Kušar, Pekoljeva, Lapajne, Dolničar, Golob, Pollak, Šmid, Megušar in Stele. Za revizorja sta izbrana gg. Šturm in Gogel, v razsodišče gg. Škerlep, Lahajnar in Jeglič. Novi predsednik se je po zahvali za izvolitev obrnil do članstva za predloge o bodočem delu in sam nakazal nekatere smernice za poživitev društva. V ta namen je občni zbor tudi sprejel predlog za zvišanje članarine na din 15 namesto 10 četrtletno. Vprašanje lastnega lokala za društvo pa bo rešila nova uprava, ki je dobila od občnega zbora za to široko pooblastilo.

Braća Graner, Čakovec

TOVARNA NOGAVIC, VEZALK IN TRAKOV

TVORNICA MOŠKEGA „GARANTOL“ IN DAMSKEGA SVILENEGA PERILA • OTROŠKO MAKO PERILO

„King“ trikotaža

Zastopnik za Slovenijo: A. GRIL, Ljubljana - Rožna dolina

Polovična vožnja za trg. potnike

Po dolgoletnih prizadevanjih so končno trgovski potniki le dosegli polovično vožnjo na železnicah, ki jo uživajo njih kolegi v drugih državah že davno. Kakor se poroča iz Beograda, bo te dni izšla uredba, po kateri bodo mogli dobiti trgovski potniki in zastopniki, ki so jugoslovanski državljani, železniške karte po polovični ceni. Po tej uredbi bo moral potnik ali trg. zastopnik, ki hoče uživati to ugodnost, kupiti pri železniški blagajni mesečno ali letno »uputnico«, ki mu daje v zvezi z legitimacijo trg. zbornice pravico do polovične vožnje v II. ali III. razredu potniških ali brzih vlakov. Zbornice bodo izdajale potrdila le po zaslišanju pristojnega združenja trgovskih potnikov in zastopnikov. Pri tej priliki treba povedati, da je bila končno priborjena ta pravica trgovskih potnikov predvsem po zaslugi tajnika dr. Plessa, ki se je ob svojem zadnjem bivanju v Beogradu slino zavzel za to stvar in končno dosegel, da so na odločilnih mestih spoznali upravičenost zahteve trgovskih potnikov in zastopnikov po polovični vožnji.

Zveza trgovskih združenj sporoča

Znova opozarjamo vse delegate združenj, da se gotovo udeležijo običnega zbora Zveze, in sicer tudi že predkonference v soboto dne 17. junija. Naša udeležba na običnem zboru Zveze mora biti mogočna, ne samo zato, ker je obični zbor najmočnejša manifestacija solidarnosti in stanovske zavedenosti slovenskega trgovstva, temveč tudi zato, da pokažemo svoje simpatije prekmurskemu trgovstvu, ki odpira v nedeljo svoj Trgovski dom. Z veliko poštvalnostjo so postavili prekmurski trgovci svoj dom in zato zaslužijo, da jim z lepo udeležbo pri otvoritveni svečanosti izrečemo svoje priznanje.

Vsa potrebna navodila glede običnega zbora so že bila poslana združenjem.

Izplačila v madžarskem kliringu

Zveza trgovskih združenj je zaprosila Narodno banko za obvestilo, zakaj se izvršujejo izplačila po madžarskem kliringu šele 6 do 8 tednov po vplačilu denarja po madžarskih kupcih. Na to svoje vprašanje je sedaj dobila Zveza trg. združenj od Narodne banke naslednji, z 2. junijem datiran odgovor:

»V odgovor na vaš akt z dne 8. maja Vam sporočamo, da za sedaj izvršujemo vsa izplačila po kliringu z Madžarsko takoj, ko prejmemo nalog od svojega korespondenta iz Budimpešte.«

Odgovor Narodne banke ne more zadovoljiti izvoznikov.

KNJIGOVESNICA JUGOSLOVANSKE TISKARNE

reg. zadr. z o. zav.

LJUBLJANA KOPITARJEVA 6

Nudi po izredno nizkih cenah: Salda konte, štrac, jourmale, šolske zvezke, mape, odjemalne knjižice, risalne bloke itd.

Opozarjamo na današnji oglas tovarne nogavice, vezalk in trakov Braća Graner, Čakovce, King trikotaža — Nogavice B. G.

Nejasnosti in pomanjklivosti

glede prispevkov v „Narodni obrambni fond“

Določila § 19. fin. zakona za leto 1939/40. o prispevku v Narodni obrambni fond so v mnogem nejasna in pomanjkljiva, zbog česar smo pričakovali, da bodo vsaj navodila in pojasnila, ki jih ima po odst. 13. tega paragrafa predpisati minister za finance, prinesla več jasnosti.

Ta navodila in pojasnila, ki jih je izdal minister za finance, pa ne prinašajo mnogo več nego zakon sam. Potrebno je zato, da se predpisana navodila in pojasnila izpopolnijo, ker je sicer nevarnost, da se ne bo v celi državi postopalo enakomerno.

Temeljni princip je, da je prispevku zavezanec poedini davčni zavezanec, torej posamezna oseba, in sicer na osnovi vseh njega zadevajajočih davkov (izvzemši davka na poslovni promet, luksuznega davka, vojnice in uslužbenskega davka), da je torej ta prispevek neke vrste osebni davek. Pravilnost tega naziranja izhaja iz določil 8. in 9. odstavka cit. §-a 19. fin. zakona. (Uslužbeni davek se je navedel kot izjema radi tega, ker se prispevek na njegovi osnovi pobira posebej, ne oziraje se na druge davke, ki so predpisani dotičnemu uslužbencu.)

Iz navodil in pojasnil ministra za finance pa ne izvira, kako je postopati v primerih, kjer so davčni zavezanci enega davčnega predmeta, n. pr. zemljišča ali hiše razne osebe z različnim družinskim stanjem ali pa tudi zakonci.

Ce je torej po določilih finančnega zakona upoštevati družinsko stanje davčnega zavezanca, je jasno, da se mora davek, predpisan za določen davčni predmet, čigar lastnik je več oseb, porazdeliti na posamezne prispevku zavezane osebe in se mora predpisati prispevek vsakemu posebej, upoštevajoč njegovo družinsko stanje, ne pa od celotnega davčnega predpisa za dotični davčni predmet, ker bi se sicer družinsko stanje ne moglo upoštevati.

Kako naj se pravilno odmerja prispevek v nar. obr. fond, naj pokaže naslednji primer:

Lastniki nepremičnine (zemljišča ali zgradbe), za katero znaša skupni davek letno din 6.000,—, so 4 osebe, vsaka z eno četrtino. Po prej računem se prispevek ne more predpisati od celotnega davka din 6.000,—, temveč od davka, ki odpade na vsako teh štirih lastnic, torej za vsakega od osnovne din 1.500,—. Družinsko stanje vsakega solastnika je sledeče:

1. solastnik je samec (samica) nad 30 let, njegov prispevek, ki bi znašal normalno din 336,— se torej zviša za 1 stopnjo na 378 din,
2. solastnik je poročen, z 1 otrokom, plača torej normalno 336 din,
3. solastnik ima 3 do 4 zakon-ske žive nedoletne otroke, gre mu torej znižanje prispevka za eno stopnjo, to je na din 294,
4. solastnik ima 5 ali več zakon-skih živih nedoletnih otrok, gre mu torej znižanje prispevka za dve stopnji, to je 252 din.

Prispevek vseh štirih solastnikov znaša torej din 1260,—.

Razdelitev davčne osnove se bo morala izvršiti tudi tedaj, če sta lastnika davčnega predmeta zakonski mož in žena do polovice ali v drugem razmerju.

Isto velja za podjetja pravnih oseb, pri katerih so družabniki in njih odstotna udeležba na podjetju znani, kakor n. pr. pri družbah z omejeno zavezo ali pri javnih trgovskih družbah. Tudi v takih primerih se ne bo smel predpisati prispevek od celotne pridobnine, temveč le od davka, ki odpade na posamezne družabnike.

Prav tako se niso izdala nikakoli pojasnila, kako je postopati z

inozemci, ki imajo na našem ozemlju nepremičnine ali podjetja in ki so tudi zavezani temu prispevku z istimi pogoji, kakor tuzemci.

Poziv, ki so ga izdale davčne uprave, brezdvomno po nalogu finančne direkcije, je potreben izpopolnitve. V njem je namreč govora o mladoletnih otrocih, to je o otrocih izpod 14 let.

Točka 8. §-a 19. finančnega zakona govori pa o nedoletnih otrocih.

Obči državljanski zakon razlikuje med otroci, ki sedmega, nedorasleci, ki štirinajstega in nedoletniki, ki enainvajsetega leta svoje starosti še niso izpolnili.

Niti zakon sam, niti navodila in pojasnila finančnega ministra ne prinašajo ničesar določenega o tem, do katere starosti je upoštevati otroke. Vsekakor je pa nepravilno, če se v pozivu davčnih uprav govori o mladoletnih otrocih, torej o nedoraslih otrocih, ki 14. leta svoje starosti še niso izpolnili, medtem ko govori zakon sam o nedoletnih otrocih, to je v smislu obč. drž. zakona, o takih, ki 21. leta svoje starosti še niso dovršili.

Mnogo zamude časa davčnim zavezancem in dela občinskim uradom bo povzročila tudi zahteva v pozivu davčnih uprav, da morajo občinski uradi potrditi pravilnost podatkov v prijavi o družinskem stanju zavezancev ter smatramo; da taka potrdila lahko izostanejo, ko so davčni zavezanci itak za pravilnost prijavljenih podatkov odgovorni in se jih po čl. 142. zakona o neposrednih davkih radi netočnih podatkov kaznuje. Če bi pa bila taka potrdila po mnenju finančne oblasti vendarle potrebna, bi bilo pač najenostavneje, da se vložene prijave zberejo in skupno predložijo kompetentnemu občinskemu uradu, da podatke stranke preskusi in potrdi.

Iz navodil in pojasnil ministra za finance, oziroma iz poziva davčnih uprav za vložitev prijave ne izvira, da-li so dolžne vlagati take prijave tudi uslužbenskemu davku zavezane osebe ali pa samo one osebe, ki so zavezane plačevanju prispevka na podlagi predpisa zemljarine, zgradarine, pridobnine in rentnine po razporedu.

Ce bi bile tudi uslužbenskemu davku zavezane osebe dolžne vlagati prijave, bi povzročila potrdila občinskim uradom tako, kakor tudi davčnim upravam — ne oziraje se na zamudo časa in zaslužka — toliko dela, da je s 15. junijem določen rok za vlaganje teh prijav pač mnogo prekratek. Zato upamo, da bo finančna direkcija pojasnila delodajalcem, kako jim je postopati. Praktično bi bilo najprimerneje, da bi se uslužbenški davek pri pobiranju doklad za narodni obrambni sklad smatral za samostojno davčno osnovo ne glede na to, koliko plačuje kdo drugih davkov.

Dalje je absolutno potrebno, da izda minister za finance nadaljnja navodila in pojasnila, veljavna za vso državo, da se ne bo na območju posameznih davčnih uprav postopalo različno.

Slednjič pričakujemo, da se bodo davčnim zavezancem izdali plačilni nalogi z označbo davčnih osnov in na njih podlagi izračunanega prispevka v »Narodni obrambni fond«, da se omogočita kontrola in vlaganje eventualnih pritožb.

Državni izpit za pooblaščenega inženirja

strojne stroke je položil dne 1. t. m. pri gradbenem ministrstvu v Beogradu g. dr. inž. Miloš Krofta iz Ljubljane.

Rajši več
kakor premalo!

Kdo je na boljšem? Naravno oni z daljšimi lestvami. Podobno je pri kuhanju kave. Vedno vzemite dobro mero »Pravega Francka«, rajši več, kakor premalo, če hočete dosegati smoter, to je dobro belo kevo, finega okusa, arome in tepe barve!

Franck
KAVNI PRIDATEK

Hotel „Slon“ odprt

Za velesojem je dobila Ljubljana nov hotel, in dostaviti moramo takoj: moderen, z vsem udobjem urejen hotel, ki dela Ljubljani čast. V petek popoldne sta razkazala novi hotel njegov lastnik podjetnik g. Koritnik ter njegov zgraditelj arh. Rohrman zastopnikom časopisov in tujsko-prometnih organizacij.

Problem, ki ga je moral rešiti arhitekt Rohrman pri novem hotelu, je bil vse prej ko lahek. Treba je bilo postaviti z vsem konforom obdaren hotel, kakor je predpisan za hotele prve vrste, ki pa naj bo hkrati tudi rentabilen. Vsi prostori morajo zato biti razdeljeni silno ekonomično, vendar pa tako, da gost tega ne bo čutil. Na drugi strani pa naj bo tudi vse silno okusno, da bo hotel tudi v tem pogledu nekaj prvovrstnega. Te težke naloge je arh. Rohrman v resnici odlično rešil.

Ker so za vsako stavbo poslovni lokali najbolj donosni, je tudi ves parter pridržan poslovnim lokalom, ki so tudi že vsi oddani. V prvem nadstropju je kavarna, ki se s svojo veliko prostornino, krasno lego in vzorno urejenostjo uvršča med najlepše in najbolj prijazne kavarne Ljubljane.

V 2. do 4. nadstropju so hotelske sobe. Prva prednost sob je, da so prostorne, da se kljub nalogi rentabilnosti hotela ni skoparilo s prostorom. Vsaka soba ima svojo kopalnico, svoj kloset in malo predsobo. Vse pohištvo je iz trdega lesa, lepo izdelano, kar je tudi z ozirom na sloves našega

pohištvenega obrta razumljivo. Vse sobe imajo okna na Tyrševo cesto, razen nekaj sob na severno-vzhodni strani, ki imajo razgled na Ljubljanski grad. Te sobe so nekoliko manjše, zato pa tudi cenejše. Na vogalu proti pošti in Aleksandrovi cesti so krasni apartmani z malim balkonom, s katerega je lep razgled. Vsak teh apartmanov ima spalnico in salon, more pa imeti še tretjo sobo. Pohištvo v teh apartmanih je naravnost razkošno.

Vse sobe so izvrstno izolirane, da je za mir gostov dobro poskrbljeno. Vse sobe so urejene praktično in s prizadevanjem, da se gost počuti v hotelu ko doma.

V suterenu je velik in zelo praktično urejen »grill room«, ki bo gotovo takoj dobil svoje stalne goste. Na nekdanjem dvorišču je dvorana za gostilno, nad dvorano pa za tople dni velika veranda. Na vsakem koraku se vidi, da je hotel dobro zamišljen in da nudi tujcu toliko udobnosti, da mu bo vsak gost ostal za vedno zvest.

V kratkem bo otvorjena tudi hotelska gostilna.

Z novim hotelom »Slon« je dobila Ljubljana prvovrsten hotel, kakršnega je že nujno potrebovala. Zato smo tudi prepričani, da bo hotel vedno dobro obiskan in da je g. Koritnik dobro kalkulator, ko je postavil novi hotel. Vse priznanje pa zasluži tudi arhitekt g. Rohrman, ki se je res postavil, da je dobila Ljubljana res prvovrstni hotel, na katerega je lahko ponosna.

Vprašanje češkega zlata v Bazlu

Londonska poročila popravljajo navedbo o oddaji 6 milijonov funtov češkega zlatega zaklada Nemčiji. Po zadnjih izjavah članov angleške vlade se pričakuje v parlamentu nova debata o tem vprašanju, ker prevladuje mnenje, da zadnja beseda še ni izrečena in da je mogoče izvesti na Banko za mednarodna plačila v Bazlu zadosten pritisk proti tej transakciji. Zakladni minister sir J. Simon bo baje izjavil, da vlada ni poučena o lastnikih zlata, naloženega pri Angleški banki in bi bila tako odgovorna le oba angleška zastopnika oziroma vodstvo londonske in bazelske banke. To bi položaj spremenilo. Posledice bi zadele te osebe. Da je angleška vlada zavzela odločnejše stališče, se sodi tudi po tem, ker je ustavila pogajanja z nemško delegacijo glede vseh poslov, ki so v zvezi z oddajo čeških terjatev v Angliji. Pogajanja z zastopnikom nemškega zunanega ministrstva dr. Rüterjem so preložena in odložene s tem vse priprave za širšo konferenco.

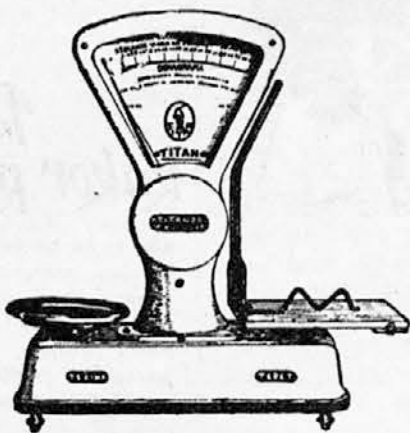
Kritike v parlamentu se bodo

nadaljevale, še ostrejši pa so napadi na bazelsko banko v angleških gospodarskih glasilih. Znani finančni strokovnjak lista »Financial News« dr. Paul Einzig piše, da po mnenju finančnikov (City) ravnatelj bazelske banke dr. Beyens ne more opravičiti svojega ravnanja, ker je zastopal praško vlado na zadnjem običnem zboru banke on sam in ne Nemčija ter bi zato moral zahtevo za oddajo zlata vsaj preskusiti ali vprašati sodišče o legitimnosti take zahteve. Baje pa sploh ni bilo pritiska iz Berlina. Zdi se mu verjetno, da je imela banka druge razloge in da se njeno stanje da primerjati razpadanju mrtveca. Njene bilančne številke in mesečna poročila kažejo, da opravlja samo še neke posle zamrzlih posojil, oziroma posle, ki bi jih bolje opravi vsak nepolitičen zavod. Zato predlaga, da bi se banka likvidirala s tem, da se ji odvzamejo garancije, za kar bo gotovo lahko dobila tudi pristanek Pariza. Afera češkega zlata bi torej lahko postala začetek konec tega mogočnega mednarodnega zavoda.

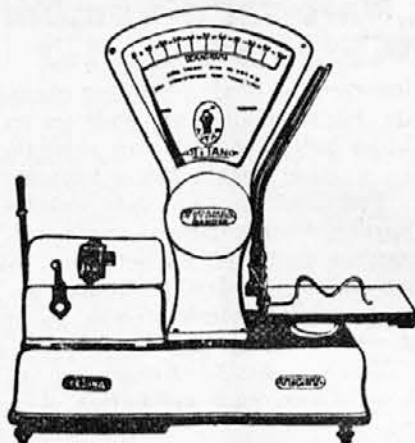
Avtomatične brzotehtnice

3 vrste
od 2 do 20 kg
tudi
polno-
avtomatske

5 letna
garancija

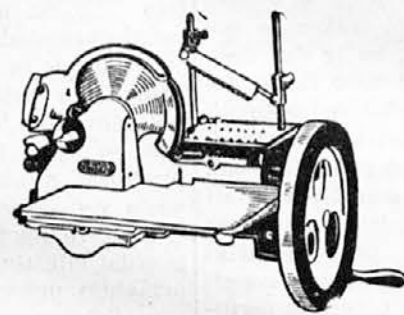
razne
barve
duko-
lakirano

Zelo
solidna
izdelava!

Narezkovi stroj za šunko, salamo itd.

2 letna garancija

Noži, bodala i. t. d. iz rje
prostege jekla — suport iz
alpaka srebra

„TITAN“ D. D., KAMNIK

Razstavljeno na velesejmu
paviljon G 201/3

Politične vesti

O berlinskih razgovorih med knezom-namestnikom Pavlom ter kancelarjem Hitlerjem, katerim sta prisostvovala tudi zunanji ministri dr. Cinciar-Marković in v. Ribbentrop, je bilo izdano naslednje uradno poročilo: »Obisk kneza namestnika Pavla in njegovega spremstva v Berlinu je dal priliko za izbrpno politično izmenjavo misli med jugoslovanskimi gosti in nemškimi odločilnimi osebnostmi. Razgovori, ki so potekali v odkrito priščnem in prijateljskem duhu, so se nanašali na vsa vprašanja, ki se tičejo obeh držav. Obe strani gledata v prijateljstvu, polnem zaupanja ter v tesnem sodelovanju, ki veže Jugoslavijo z Nemčijo in Italijo, bistven element pomiritve v Evropi, kakor tudi politike, katere cilj je dejansko konstruktivno delo. Obe vladi sta trdno odločeni, da na tej jasni in čvrsti podlagi še nadalje poglobljata svoje medsebojne odnose na političnem, gospodarskem in kulturnem polju. V popolnem soglasju z italijansko vlado sta prepričani, da s to jasno politiko služita narodu in pomagata k zmanjšanju politične napetosti v Evropi in k zagotovitvi mirnega razvoja, ki jamči za življenjske pravice narodov.«

Po petdnevem bivanju se je knezja dvojica poslovila iz Berlina. Berlin je priredil knežji dvojici pri slovesu enako veličastno slovo kakor je bil veličasten njun sprejem. Kolodvor je bil ves v jugoslovanskih in nemških zastavah ter v cvetju. Kancelar Hitler se je na kolodvoru še enkrat poslovil od knežje dvojice, prav tako tudi maršal Göring, zunanji minister v. Ribbentrop in drugi najvišji odličniki nemške države. Ob zvokih jugoslovanske himne se je vlak odpeljal s postaje.

Kancelar Hitler je daroval knezu-namestniku Pavlu top iz galeje, ki je bil vlt v Dubrovniku l. 1524. in ki je eden najstarejših topov na svetu. Top je dolg 2 metra in je težak 4-5 stota.

Knez-namestnik Pavle je s knežjo Olgo odpotoval iz Berlina v Dresden, kjer si bosta ogledala tamkajšnji galeriji slik.

Minister dvora je izročil nemškemu zunanjemu ministru v. Ribbentropu veliki križ Karadjordjeve zvezde.

Papež je poslal note Franciji, Angliji, Poljski, Italiji in Nemčiji. V notah predlaga sklicanje konference za ohranitev miru. Angleški listi poročajo, da govori papež v notu na Anglijo tudi o angleško-sovjetskih pogajanjih ter da odsvetuje sklenitev zveze s Sovjetsko Rusijo.

Bolgarski ministrski predsednik Kjusjevanov odpotuje v tujino ter bo najprej obiskal Berlin in Rim, nato pa London in Pariz.

Romunski zunanji minister Gafencu odide 9. junija v Ankaru in Atene, da se pogaja zaradi vstopa Bolgarske v Balkansko zvezo.

Predsednik francoske vlade Daladier je naglasil v svojem zadnjem govoru, da Francija kljub zastoji v francosko-angleško-ruskim pogajanjih ne bo trpela, da bi totalitarne države zavzele še katero ozemlje v Evropi in da se bo vsakemu takšnemu poskusu uprla z orožjem.

Francoski desničarski listi so začeli pisati proti sklenitvi zveze z Rusijo. Sodijo pa, da ima to pisanje samo ta namen, da bi se izvedel pritisk na sovjetsko vlado, da bi ta popustila. Nekateri francoski listi pišejo, da bodo nekateri člani londonske vlade poleteli v Moskvo,

da pa tudi v tem primeru ni računati s takojšnjo sklenitvijo zveze z Rusijo. Drugi listi pa pišejo mnogo bolj optimistično in napovedujejo skorajšen sporazum z Rusijo.

Iz londonskega sovjetskega poslanstva se napoveduje, da bo sklenjena francosko-angleško-ruska zveza najkasneje v 14 dneh. Ruska kritika da se ne nanaša na vsebino francosko-angleškega predloga, temveč hoče doseči le popolno jasnost.

Maršal Vorosilov se je ljubeznivo zahvalil za angleško povabilo, da se udeleži angleških manevrov, ker so istočasno manevri sovjetske vojske. Obljubil pa je, da pride na angleške manevre skupina visokih sovjetskih oficirjev.

Vodja nemških nar. socialistov v Gdanskju je imel govor, v katerem je ostro napadel Poljsko, ki da je vzela krinko z obraza, odkar je bil odpovedan poljsko-nemški nenapadalni pakt. Poljsko časopisje da ne prestopa hujšaka

proti Nemčiji, proti Nemcem na Poljskem pa da se postopa z vso brezobzirnostjo. Gdansk ima polno zaupanje v Hitlerja, ker ve, da je Nemčija danes močnejša kakor pa je bila kdaj koli prej.

Poljski in tudi ameriški listi pišejo, da se namerava Slovaška razdeliti med Nemčijo in Madžarsko in da bi se slednja v tem primeru morala popolnoma priključiti Nemčiji. Razdelitev Slovaške se utemeljuje s silno težkim gospodarskim položajem Slovaške.

»Slova« je prišel pod državno nadzorstvo Hlinkine garde, ker piše neugodno o delu slovaške vlade.

Med Litvo in Vatikanom je bil sklenjen konkordat ter bo v kratkem imenovan litovski diplomatski zastopnik pri Vatikanu.

Med Turčijo in Egiptom se vodi pogajanja zaradi sklenitve posebne zveze kot dopolnitev angleško-turške zveze.

Japonska vlada je sklenila, da bo sklenila vojaško zvezo z Nem-

čijo in Italijo le, če bo sklenila tako zvezo Rusija z Anglijo.

Demokratska stranka v Ameriki bo ponovno kandidirala predsednika Roosevelta kot kandidata za predsedniške volitve 1940.

Washingtonska vlada je začela proučevati vprašanje, da se na Filipinih nasele židovski begunci. Vlada smatra, da bi to bilo mnogo boljše, kakor pa da se naseljujejo na teh otokih Japonci.

Ameriški senator Borah, ki je znan po svojih ekstraturah, je na seji senata zahteval, da ameriška vlada zopet sproži vprašanje zavrnitve dolgov Ameriki.

Pri Čang Ku Fengu je prišlo znova do ostrega spopada med ruskimi in japonskimi četami. Japonci seveda poročajo, da so napad ruskih čet odbili. Iz sovjetskih virov se ni nikakih vesti o tem spopadu.

Japonci so začeli novo ofenzivo. Prodirajo proti provinci Šensi. Kitajci poročajo, da jih bodo ustavili.

lje. Pri tem pa še lepo vreme povečuje dobro voljo.

Zato pohitite na velesejem tudi vi, da vidite nekaj novega, nekaj lepega in da se vam razvedri obraz.

Komisijsko žrebanje vstopnic

na Ljubljanskem velesejmu bo 12. junija. Izžrebane bodo vse prodane vstopnice razen ljubljanskih, razstavljalških, uslužbenskih in inozemskih legitimacij. Vsaka vstopnica ima kupon, na katerega bo lastnik napisal svoje ime, ga odtrgal od vstopnice in vrget v zapečateno žaro ob glavnem vходу. Dan obiska je poljuben od 3. do 12. junija. Vsak obiskovalec naj vstopnico shrani. Vrednost dobitkov znaša približno 100.000 dinarjev. Dobitki so razstavljeni na velesejmu v paviljonu »K«.

Denarstvo

Stanje Narodne banke

Izkaz Narodne banke z dne 31. maja navaja v primeri z izkazom z dne 22. maja naslednje izpremembe (vse številke v milijonih din):

Kovinska podloga se je zvišala za 0,3 na 1.907,4.

Devize izven podloge so se dvignile za 46,3 na 524,5.

Vsota kovanega denarja se je zmanjšala za 12,4 na 297,1.

Posojila so narasla za 16,0 na 1.835,1.

Razna aktiva pa so večja za 10,6, da znašajo 2.105,7.

Obtok bankovcev se je zaradi ulitja zvišal za 185,1 na 7.297,3.

Istočasno pa so se zmanjšale obveze na pokaz za 117,1 na 1.623,7.

Razna pasiva so padla za 5,5 na 257,6.

Skupno kritje se je znižalo na 27,62, zlato pa na 27,47 %.

Obrestna mera je ostala še nadalje neizpremenjena.

Narodna banka je zvišala v ponedeljek tečaj nemške klirinške marke od 13-80 na 13-90 din.

Davčno potrdilo ni več potrebno

onim, ki potujejo v času od 1. junija do 15. oktobra v tujino zaradi zdravljenja ali zaradi turizma. Tako je odločil finančni minister. Potrdilo o plačanih davkih bo treba kasneje predložiti.

Naše organizacije

Uradni dan Zbornice za trgovino, obrt in industrijo bo za Ptuj, okolico, Ormož, Ljutomer, Mursko Soboto in Dol. Lendavo v četrtek, dne 15. junija v prostorih Združenja trgovcev za mesto Ptuj — Narodni dom.

Nove velesejske paviljone dobimo

Milijon dinarjev vladne subvencije

Ze v svojem otvoritvenem govoru je predsednik velesejma g. Bonač napovedal, da bo začela velesejska uprava zidati nove velesejske paviljone, ker so dosedanjí res že doslužili. Sedaj je ta vest dobila nad vse razveseljivo potrdilo in sicer od samega predsednika vlade, g. Dragiša Cvetkovića. Predsednik vlade je namreč v ponedeljek dopoldne že drugič prišel na velesejem in pri tej priliki potrdil ravnanje dr. Dularju, da je dovolila kr. vlada za zgrajitev novih velesejskih prostorov subvencijo 1 milijona din. To pa je le prvi obrok in bo dala kr. vlada še nove subvencije za ureditev velesejma. S tem je zagotovljena modernizacija Ljubljanskega velesejma, ki bo tako mogel uspešno konkurirati z drugimi velesejmi v državi ne samo po številu svojih obiskovalcev in s svojimi vzornimi prireditvami, temveč tudi z lepoto svojih paviljonov. Napredek Ljubljanskega velesejma je s tem zagotovljen. Predsedniku vlade gospodu Dragiši Cvetkoviću, ki je pokazal tako lepo razumevanje za naš velesejem, pa bodi izrečena naša najtoplejša zahvala.

Velesejem sme uporabljati ljubljanski grb

Še drugo razveseljivo priznanje je doživel Ljubljanski velesejem. Na svoji včerajšnji seji je sklenil ljubljanski mestni svet, da sme Ljubljanski velesejem uporabljati ljubljanski mestni grb. S tem je mestni svet jasno povedal, da je Ljubljanski velesejem čisto združen z Ljubljano in da si brez nje moderne Ljubljane ni mogoče več misliti. Pri tej naklonjenosti vodilnih gospodov na mestni občini Ljubljanskemu velesejmu menda moremo upati, da se bo mogla izvršiti preuredba velesej-

ma brez težav in da se z nobene strani ne bo nagajalo.

Oživljena Ljubljana

Kdor hodi po vedno živahnem velesejmu in vidi vso množico ljudi z dežele in iz drugih krajev Jugoslavije, pa tudi iz tujine, kdor gleda številne šole, ki so iz vseh krajev Slovenije prihitele na velesejem, ta se pač zaveda, da pomeni Ljubljanski velesejem za Ljubljano prvovrstno tujsko atrakcijo. Velesejem v resnici poživi Ljubljano. Zal pa mnoge naše kulturne institucije tega ne znajo izkoristiti, prav tako pa tudi ne nekateri podjetja. Kadar je dotok ljudi v mesto velik, morajo tudi ljudje v mestu pokazati več agilitet. Pa o tem še drugič več.

Posebnost Ljubljanskega velesejma — nove iznajdbe

Ljubljanski velesejem ni le znan po svojem čisto posebnem miljeju, da je tako prijetno domač, da se človek počuti dobro, kakor hitro stopi na velesejem, temveč tudi po tem, da prinaša vsako leto nove iznajdbe in kaže vedno nov napredek naših tovarn in naših obrtnikov.

Letošnji velesejem prinaša kar celo vrsto novih reči. Da začnemo pri velikih. Kranjska industrijska družba, ki se sploh odlikuje s svojo krasno urejeno razstavo, razstavlja letos prvič tudi azbestne izdelke. A tudi njena kovinska proizvodnja se je znatno razširila in obsega vedno več izdelkov. Tvorница »Titan« je razstavila celo vrsto novih iznajdb, med njimi razne mlinčke za kavo, nov nož za rezanje kruha itd. Njene tehtnice pa še kar naprej dominirajo.

Tudi naša papirna in kartonažna industrija kaže nad vse razve-

seljiv napredek. Domači izdelki se vedno bolj uveljavljajo, saj so enako dobri kot tuji in morda še boljši, pri tem pa znatno cenejši.

Posebno zanimanje vzbujajo tudi izdelki kovinarske zadruge iz Kroke »Plamen«. To 100 odstotno naše podjetje naravnost prese- neča s solidnostjo in lepoto svojih izdelkov. Ni čuda, da so skoraj vsi razstavljeni predmeti zadruge že skoraj prodani in da je bil med njenimi najboljšimi kupei tudi predsednik vlade Dragiša Cvetković.

Da naštejemo še nekatere novosti. Predvsem silno praktičen stroček Elba za mizarje, nadalje stroj za vezavo z zobci za mizarje, masažni aparat »Vibrator«, dve motorni brizgalni, od katerih meče ena 1200 l, druga pa 850 l vode v minuti in slednja pod pritiskom do 20 atmosfer, da tudi v hudi zimi voda ne zmrzne v ceveh. Omeniti treba nadalje prenosno parno pekovsko peč, delilni stroj za testo in kolo, ki je kakor nalašč za naše ceste, ker se na njem vozi kolesar tako brez tresljava ko v avtomobilu.

Posebej pa je treba omeniti še pohištevno razstavo. Kdor vidi to krasno izdelano pohištvo in v taki množini, ta spozna, da je pohištvena stroka v Sloveniji doma, da se od Slovenije ne more ločiti.

Tudi kupčije dobre

Velika avtomobilska razstava, vzorna pohištvena razstava, številne novosti, vse to vabi k nakupu in zato se ti tudi razveseljivo množe, da so že danes razstavljalci s potekom kupčij zadovoljni.

Podnevi na velesejskih prostorih in v paviljonih, zvečer pa na veseličnem prostoru, vedno valovi življenje po velesejmu, vedno je živahno, da je vse dobre vo-

Davčni svetovalec

Kdaj je kmetovalec oproščen davka na poslovni promet?

»Kmetovalec« v št. V.

Vprašanje: Iz svojega gozda sem prodal večjo količino lesa. Davčna uprava zahteva, da plačam od izkupitka prometni davek. Ali je zahteva upravičena?

Odgovor: Kmetovalec je oproščen prometnega davka za promet osnovnih proizvodov. Potrebna sta torej za oprostitel dva pogoja, da ste v resnici kmetovalec in da kupujete za osnovnimi proizvodi. Prvi pogoj je izpolnjen, ako ste za svojo hišo, če ni v najemu, oproščeni zgradarine, ker je ministrstvo za finance v l. 1938. izdalo razpis, da se mora za davek na poslovni promet tolmačiti pojem kmetovalca tako, kakor za zgradarino. Po tem tolmačenju je pa kmetovalec, ki je deležen oprostitve zgradarine oni, čigar zemljišče nima nad 50.000 din katastrskega čistega donosa in ki sam ali s svojimi rodbinskimi člani obdeluje svojo ali v zakup vzeto zemljo, oziroma ki je kot kmetijski delavec v službenem razmerju, če se ne bavi trajno z nobenim drugim poklicem. Potemtakem se ne morejo smatrati za kmetovalce tisti, ki se bavijo trajno s trgovino, industrijo, obrtom ali drugim pridobitnim poslom. Za osnovne proizvode se smatrajo le les ali les v kladah, ne more se pa po sedanjih praksi smatrati za osnovni proizvod les iz lastnega gozda, ki je bil na žagi razrezan v deske itd.

Prometni davek stavbenih podjetij

A. B. C. Lj. Prijatelj Vas je naprosil, da poizveste, če plačujejo prometni davek stavbena podjetja?

V tem pogledu vam dajemo naslednje pojasnilo: Ministrstvo za finance, oddelek davkov, je z razpisom št. 71.025/III. z dne 31. decembra 1931. odločilo, da so stavbena podjetja dolžna plačevati splošni prometni davek. Pri stavbenih strokah se mora smatrati, da se stavbeni material potroši ob gradnji hiše, in da n. pr. pri državnih dobavah stavbenik ne dobavi državi stavbenega materiala, ampak stavbo kot tako, ki je glede skupnega davka nov predmet prometa. Radi tega nastaja dolžnost, da morajo stavbene obrti plačevati od materiala, ki ga dobavljajo v izpremenjeni obliki, t. j. porabljene za stavbo, skupni davek, ki je pri nabavi vračunan v ceno ali posebej zaračunan, poleg tega pa od stavbene vsote še posebej splošni prometni davek, t. j. 25 %.

Opozorjamo na današnji oglas tovarne Titan d. d., Kamnik ter toplo priporočamo vsem trgovcem, da kupujejo le tehtnice domačega izdelka tovarne Titan d. d., Kamnik.

Trgovskemu naraščaju!

Poletna prodaja

Skoraj malo preveč obsežen predmet! Seveda se poletno prodajanje dejansko ne loči od zimskega, jesenskega ali spomladnega, ker tudi to prodajanje bi moralo biti živahno. Ker pa je poletna doba navadno trgovsko manj živahna, ji je treba nekoliko pomagati.

Začnimo kar z izložbenimi okni. Predvsem si zapomnimo: barve in zopet barve! Poletje kar kipi barv. Vse cvete, sonce sveti, modro nebo nad nami, zato je treba, da je del te pestrosti tudi v naših izložbah. Zato vam priporočamo, da uredite izložbe tako, da bo z njih sijalo poletje. Če so potrebne dekoracije, naj kažejo pogled v prirodo, na morje, v gozd, na lep star grad, na gore. Še najboljše je, če uporabimo kar turistični plakat. Tudi stranske stene naj bodo polne barv. Posebno dobro delujejo

oranžna, rumena, bela, zelena in sinje modra barva.

Kjer so potrebne dekoracije, se omejite na to, da jih le naznačite. Nič težkega, nič, kar bi moglo gledalca utruditi, ker poleti človek ne ljubi problemov, poleti je človek komoden. Ne pozabite na primerne napise ter na dobra poletna gesla!

Iz same parade pa tudi ne smemo pozabiti na blago. To je treba skrbno izbrati, da je res samo blago, ki je primerno za poletje. V tekstilnih trgovinah naj bodo razstavljena samo lahka blaga, kopalne obleke in za poletje primerni predmeti.

Poglavje za sebe tvorijo trgovine z jestvinami. Tu je treba pokazati ljudem, kaj vse si morejo vzeti s seboj na potovanje. Začenši s konservami, delikatesami in dalje do čokolade, vse razstavite

tako, da dobi gledalec izložbe dober pregled, kaj naj kupi. Zelo je priporočljivo, če se v izložbi priporoča kar skupno vse, kar je potrebno za en izlet. Upoštevajte to, da nekaterim manjka iniciativa, da bi sami presojali, kaj jim bo najboljše služilo. Nekateri so tudi neizkušeni, da niti ne vedo, kaj služi dobro. Priporočljivo bi tudi bilo, če bi bil v izložbi razstavljen lepo zbran proviant za izlet po različnih cenah. Ne razpolaga vsak z istim denarjem. Tudi na pijačo se ne sme pozabiti. Zelo dobro služijo tudi nasveti, kakor hrana povzroča žejo in kaj je najboljše sredstvo proti žeji.

A tudi v drugih trgovinah se najde prilika, da se razstavi poletno blago. Samo dobro pogledajte po svoji trgovini. Nekaj se prav gotovo najde. Geslo mora biti poletje, da se ne sme prodajati samo blago, temveč da se mora prodajati poletno blago. Vse v svojem času, pa bo zopet uspeh!

Kaj imponira gospodinjam

Trgovci s tekstilnim blagom je zbral svoje nameščence in jim pojasnil prednosti novodošlih moških srajc. »Opozorite odjemalce na to, da so rokavi zelo široki in udobni. Povejte jim, da imajo ramena čisto poseben urez, da srajca dobro stoji, kar je posebno važno, če gospod v vročih dneh sleče sukno. Material novih srajc je odličen ter se da zelo dobro prati. Te srajce morate brezpogojno zelo dobro prodajati.«

Pričakovanja šefa pa se niso uresničila in odjemalci so pokazali malo razumevanja za prednosti novih srajc. Treba je bilo poiskati bolj privlačne razloge za nakup srajc. Neki praktičen prodajalec je te tudi našel. Ko je zopet pro-

dajal srajce nove pošiljke, je prijel za srednji gumb na prsih ter začel močno vleči. Pri tem je govoril stranki: »Samo pogledjte, kako dobro so prišli ti gumbi.« To ne kaže samo, kako dobro so izdelane te srajce, temveč da so narejene iz dobrega blaga, ker se na slabo blago gumbi sploh ne morejo tako dobro prišiti.

In to je prepričalo ljudi in kar naenkrat so bile srajce prodane. Prave prednosti blaga prepričajo takoj le strokovnjaki, navadni kupci pa zahtevajo bolj drastičnih dokazov. Kdor hoče prepričati kupca, naj zato ne bo preučen, temveč naj na najbolj priprost način pokaže prednost blaga in kupca bo prepričal.

Doma in po svetu

Ministrski predsednik Dragiša Cvetković je prišel v Zagreb ter nato obiskal poplavljen kraj. Ze pred tem pa je podpisal sklep, da se dovoli za poplavljen kraj 5 milijonov din državne podpore.

Na vprašanje častnikarjev, kako je s sporazumom, je odgovoril min. predsednik Cvetković: »Malo smo zastali, toda v interesu vseh nas Srbov, Hrvatov in Slovencev je, da pride do sporazuma. Glavno je, da je dobra volja na eni in na drugi strani. Dr. Maček in jaz se nisva poslovila, temveč so pogajanja malo zastala le v interesu splošne stvari. Sporazum mora biti tako delo, da bo trajno in da bo zadovoljilo upravičene interese Hrvatov in Srbov. Za takšno dejanje pa je potrebno resno delo in to je glavni razlog, da sva z dr. Mačkom malo zastala, da proučujeva nadalje vse one, kar je pogoj za rešitev tako velikega narodnega problema.«

»Hrvatski dnevnik« komentira akcijo Stojadinovičevih prijateljev ter pravi, da je znano interpelacija oz. spomenico podpisalo samo 40 poslancev, senatorjev in drugih ljudi, ki pa so večinoma iz savske banovine. List pravi, da Stojadinovič še vedno ne spoznava, da je tako kompromitiran, da je popolnoma izključeno, da bi se mogel vrniti na vlado.

V Beogradu je umrl vseučilišni profesor in član srbske akademije znanosti dr. Pavle Popović v starosti 71 let. Bil je profesor srbske književnosti. Med vojno je tudi mnogo deloval nacionalno ter bil član Jugoslovanskega odbora v Londonu. Za kulturni napredek srbskega naroda si je pridobil neveljivih zaslug. Slava njegovemu spominu!

»Beli oreli«, pomožna ladja naše vojne mornarice s 650 tonami nosnosti, je bila v Trstu spuščena v morje.

Zavod za pospeševanje zunanje trgovine je imenoval za svojega stalnega delegata v Budapešti Grjo Grčića, dosedanjega šefa oddelka za kontrolo izvozne živine, za svojega delegata v Kairu pa Dušana Plavšića.

Za župana Bitolja je imenovan trgovec Vlada Rizević. Hkrati je bil imenovan tudi nov občinski svet.

Zunanja trgovina

Trgovinska pogajanja z Nemčijo, ki se vodijo v Kölnu, bodo še ta teden končana. Poroča se, da potekajo pogajanja ugodno. Nemški listi pišejo, da se bo tečaj klirinske marke zvišal.

Prihodnji mesec se sestane Stalni jugoslovansko-italijanski gospodarski odbor. Na dnevnem redu sestanka je vprašanje zvišanja jugoslovanskih izvoznih kontingentov.

Med Jugoslavijo in češko-moravskim protektoratom je bil dosežen sporazum o uporabi klirinskih čekov za češke krome, ki so bili uvedeni pri nas pred 15 dnevi. Sporazum so tudi že odobrili v Berlinu. Na podlagi tega sporazuma se more pričakovati, kakor poroča »Jugoslovanski kurir«, da bo tečaj za češke krome skočil na 150 din in da se bo na tej višini tudi ohranil, ker bo intervenirala v korist tega tečaja Narodna banka.

Italijanske terjatve proti Nemčiji so narasle že na 343 milijonov lir.

Dobave - licitacije

Dravska radionica Ljubljana sprejema do 12. junija ponudbe za dobavo bukovih in smrekovih desk ter jesenovih desk (talpi).

Komanda podvodnega orožja Kumber sprejema do 14. junija ponudbe za dobavo fosfora (kalcijskega).

Stab mornarice kr. Jugoslavije v Zemunu sprejema do 16. junija ponudbe za dobavo belega američanskega platna in modrega bombaznega platna.

Mornariška izvidniška komanda v Sibeniku sprejema do 20. junija ponudbe za dobavo raznega barbarskega materiala, mila, masti za parkete, sode, sadre, krp in bombazevine za čiščenje, vrvice, raznih šetk, zavijalnega papirja idr.

Komanda podvodnega orožja v Kumberu sprejema do 20. junija ponudbe za dobavo raznega pisarniškega materiala, kartona, papirja, svinčnikov, peres, žebličkov idr.; 26. junija masti za čiščenje kovin, smrkovega platna, sidla, lanenega olja in karbida; 10. julija raznih potrebščin in orodja za strugarje.

(Predmetni oglasi so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani na vpogled.)

Mogočna zdravilna moč narave

se še posebno izraža v naravnih **ROGAŠKI SLATINI**

Uprave javnih borz v Bosni in Hercegovini so imele skupno sejo zaradi zaposlitve brezposelnih delavcev pri osuševalnih delih na Popovem polju.

Uprava rečne plovbe je dala v promet luksuzni parnik »Aleksander I.«, da se uporablja tudi kot izletniška ladja.

Pri teniških tekmah za Davisov pokal je zmagala Jugoslavija nad Belgijo v razmerju 3 : 2. Jugoslavija pride s tem v finalno tekmo z Nemčijo, kjer pa bo najbrže podlegla.

Uprava ljubljanske opere se pogaja zaradi novega gostovanja v Trstu.

Tvornica za dušik v Rušah je imela lani pol milijona din čistega dobička ter bo prvič po osmih letih izplačala zopet dividendo, in sicer v višini 5%.

Licitacije za zgraditev silosov v Pančevu in Sabcu se je udeležilo šest tujih firm, in sicer tri nemške in po ena italijanska, švicarska in češko-moravska.

V karlovaškem okraju je bilo po povodnji opustošeno 100.000 jutro plodne zemlje.

Dubrovnik je obiskalo v aprilu 8459 tujcev proti 7406 v aprilu 1938.

Min. predsednik Kjuscevanov in italijanski poslanik v Sofiji sta podpisala kolektivno konvencijo med Bolgarsko in Italijo.

Na Mednarodnem poštne kongresu v Buenos Airesu so nastopili delegati Bolgarske in balkanskih držav skupno.

Nemčija in Italija sta poklonile gen. Francu okoli 1200 vojnih letal, ki so jih pustili v Španiji nemški in italijanski letalci. Od teh letal je 326 velikih bombnikov nemških, 248 pa italijanskih, lovskih letal so pustili Nemci 163, Italijani pa 356, poleg tega pa še 126 izvidniških letal. Okoli 150 letal je v popravilu. V Španiji je ostalo tudi toliko italijanskih in nemških mehanikov in pilotov, kolikor jih je potrebnih za obrambno in napačno službo pri teh letalih.

Turška vlada je razveljavila vsa svoja vojna naročila v Nemčiji in jih oddala Angliji.

Varšavski kolodvor je zgorel. Škoda znaša več deset milijonov. Kako je požar nastal, še ni čisto pojasnjeno. Ugotovljeno pa je, da je najprej eksplodirala neka steklenica kisika, nato pa je nastala cela vrsta novih eksplozij.

Slovenia Transport

Ljubljana

Telefoni: 27-18, 37-18, 37-19 carinska pisarna 24-19 po uradnih urah

Mednarodni transporti

Prevzem transportov v inozemstvo in iz inozemstva — Reekspedicije na vseh postajah — Zastopstva v vseh tu- in inozemskih trgovskih in industrijskih centrih — Informacije brezplačno

Likeri vodeta znamka
Pokorny

Leopold Kerne:

Kdaj je reklama uspešna

(Vse pravice pridržane.)

Plakat.

Plakat ali lepak je mnogo izrazitejši od inserata, ker ni namenjen čitateljem, nego publiki na ulici. Z dekorativnostjo nagovarja mimoidoče ter jim hoče z svo živahnostjo vtisniti vsebino v spomin.

Preproste tiskovine, ki so nalepljene po zidovih in deskah, nas dosti ne zanimajo, ker smo jih sili. Drugače pa je, če je to, kar je objavljeno na taki veliki poli umetniško in smoteno tako izoblikovano, da nas že na prvi pogled seznanj z vsebino, da jih prikupno in vabljivo za oko in razum, da nam že zunanost vzbudi občutke, vsebina pa želje, potem se trajnega učinka ne ubranimo, čeprav vemo, da je to samo reklama.

Učinkoviti barvasti plakati se izdelujejo večinoma v specialnih umetniških zavodih, ki razpolagajo z ob-

širnimi strokovnim in tehničnim znanjem, z bogatimi izkušnjami in sredstvi.

Z luksuznimi plakati, kot jih vidimo tudi pri nas, podpirajo velike, povečini strokovne tvrdke svoje zastopnike, trgovce in prodajalce pri uvajanju in prodaji svojih izdelkov.

Plakati, ki so namenjeni za notranje prostore, predvsem za lokale, pisarne, čakalnice in osebne vozove, so v glavnem v mirnejših barvah, slikani so verneje in kažejo več podrobnosti, kakor pa oni po ulicah in trgih, ki so preračunani, da se že iz daljave v krepkih dekorativnih oblikah in izrazitih barvah zapličejo v oči.

Ker so stroški za nabavo večbarvnih plakatov veliki, se zadovoljujejo tudi večje tvrdke z dvobarvnimi plakati v svetlotisku, ki so mnogo cenejši in se izdelujejo za manjše število izvodov. Res dobri plakati, ki imajo ne samo umetniško, nego tudi reklamno vrednost, so jako redki. Za osnutke so večkrat razpisane visoke nagrade, kajti za plakat je komaj najboljši osnutek dosti dober. Boljše nič, kot pomanjkljiv plakat! Tudi poškodovani in

obleđeni plakati škodujejo ugledu firme in jih je treba odstraniti ali nadomestiti z novimi.

Besedilo na lepkih je čim krajše in jedrnat, da se kar sunkoma vtisne v spomin.

Cisto besedni plakati na barvanem papirju imajo lahko veliko reklamo in umetniško vrednost, kajti črke se dajo izoblikovati na razne načine in se lahko stopnjujejo do izrazitih čustvenih poudarkov. Na prvi pogled lahko ločimo okorne, težke, masivne črke od finih izdelanih in prožnih. Dekorativna pisava lahko izraža to, kar imenujemo zvočnost besede. Dobro razvrščeni napisi vzbujajo pozornost, besedilo primerne črke pa poudarjajo vsebino. Solidno izdelan besedni plakat dela vedno odličen vtis.

Jako važen je besedni plakat v izložbi, ki posreduje med gledalcem in razstavljenimi predmeti in ki tako rekoč nagovarja opazovalca in ga zbližuje s trgovino.

Plakati navadno samo spremljajo in podpirajo vsa ostala reklamo, ki jo interesirana tvrdka vzporedno razvija.

Pravila o pakiranju izvoznega sadja

(Konec.)

VII. — Zaprt zaboj ameriškega tipa naslednjih dimenzij:

- notranja mera 450×290×270 milimetrov,
- pokrov in dno 7 mm debeline,
- platnice 9 mm debeline,
- čelne stranice 12 mm debeline,
- teža okoli 3 kg,
- vsebina okoli 20 kg.

Platnice in čelne stranice morajo biti narejene iz celja. Zaboj mora biti zbit z najmanj 60 žebli, primerne dolžine in moči. Deske morajo biti na zunanji strani poblane.

Na eni čelnih stranic zaboja mora biti natisnjeno z žarečim žigom v latinici ime »Jugoslavija«, 10 cm dolgo, črke pa morajo biti 18 mm visoke.

Ta zaboj mora biti iz finega rezanega čistega in suhega lesa brez duha.

VIII. — Kabinetni (poštni) zaboj naslednjih dimenzij:

- notranja mera: 400×330×90 milimetrov,
- pokrov in dno 5 do 6 mm debeline,
- platnice 5 do 6 mm debeline,

- čelne stranice 10 mm debeline,
- teža z vsebino do 5 kg.

Celne stranice in platnice morajo biti narejene iz celja. Zaboj mora biti zbit z najmanj 46 žebli, primerne dolžine in moči. Vsaka deščica dna in pokrova mora biti pribita na vsakem koncu z najmanj dvema žebli. Dno in pokrov morata biti sestavljena brez razmaka iz največ po dveh deščic.

Pokrov mora biti na zunanji strani pooblan.

Na eni strani čelnice mora biti 10 cm visok napis »Jugoslavija« v latinici, ki mora biti vtisnjen z žarečim žigom. Črke napisa morajo biti visoke 18 mm.

Ta zaboj se dela iz finega rezanega, čistega in suhega lesa brez duha.

Cl. 3. — Od predvidenih zabojev se uporabljajo za pakiranje:

- svežih namiznih češelj: zaprt poševni zaboj (italijanske košarice), veliki odprti zaboj in srednji odprti zaboj,
- svežega namiznega grozdja: srednji odprti zaboj in pleteni okrogli zaboj,
- kabinetnih jabolk in hrušk: kabinetni (poštni) zaboj,

4. svežih namiznih jabolk, hrušk in kutin: veliki odprti zaboj in odprti zaboj z razmaknjenimi deščicami, zaprt ameriški zaboj,

5. svežih breskev in marelic: srednji odprti zaboj,

6. svežih namiznih češenj in višenj: zaprt poševni zaboj, srednji odprti zaboj in pleteni okrogli zaboj,

7. svežih namiznih jagod in malin: mali odprti zaboj.

Cl. 4. — Če se jagode in maline izvažajo po železnici ali ladji kot kosovne pošiljke, se morajo dati zaboji z jagodami ali malinami v okviru letov, in sicer v dve vrsti po 5 zabojev. Zgornja dva zaboja jagod ali malin morata biti pokrita z rdečim ali belim tilom.

Cl. 5. — Pri pakiranju svežega grozdja, češenj in višenj za izvoz mora biti vsebina zavita v pergamentni papir.

Cl. 6. — Izvoz jabolk, hrušk in kutin v razsutem stanju je dovoljen v smislu čl. 13. uredbe o kontroli izvoza sadja in sadnih izdelkov.

Ce se izvažajo jabolka v razsutem stanju v Nemčijo, mora biti vagon razdeljen v pet oddelkov.

Cl. 7. — Kutine se smejo izva-

žati tudi v novih vrečah nad 40 kg teže, če to zahteva tuji kupec.

Cl. 8. — Vsaka kršitev teh pravil se kaznuje po čl. 47. toč. 1. uredbe o kontroli sadja in sadnih izdelkov.

Cl. 9. — Obstoječe zaloge zabojev, ki po tem pravilniku niso predvidene, a so bili dopustni po prejšnjih predpisih, se smejo uporabljati za izvoz samo še v I. 1939.

Cl. 10. — Ta pravila so stopila v veljavo 1. junija 1939. po objavi v »Službenih novinah«.

Radio Ljubljana

Četrtek 8. junija, 8.00: Prenos cerkvene glasbe iz stolnice — 9.00: Verski govor (dr. Ciril Potočnik) — 9.15: Prenos prvega blagoslova procesije — 9.30: Napovedi, poročila — 9.45: Plošče — 10.30: Orgelski koncert, prof. Pavel Rančigaj — 11.30: Praznični koncert radijskega orkestra — 13.00: Napovedi — 13.20: Ljubljanski godalni kvartet — 14.00: Od bajke do bajke (plošče) — 17.00: Kmet, ura: Pomen in ureditev kletarske zadruge — 17.30: Otroci pojo in kramljajo (Nastop vodi gđc. Slavica Vencajzova) — 18.00: Radijski orkester — 19.00: Napovedi, poročila — 19.30: Predavanje Sokola kr. Jugoslavije — 19.50: Slovenski vokalni kvintet

— 20.30: Prenos z velesejma — 21.15: Plošče: Brahms: IV. simfonija v e-molu — 22.00: Napovedi, poročila — 22.15: Slovanski skladatelj (plošče).

Petek 9. junija, 12.00: Plošče — 12.45: Poročila — 13.00: Napovedi — 13.20: Jugoslovanski koncert radijskega orkestra — 14.00: Napovedi — 18.00: Ženska ura: Dvignil sem svoje oči k goram! (ga. Zora Orel) — 18.20: Plošče — 18.40: Protijetična borba — 19.00: Napovedi, poročila — 19.30: Umetniški pregled (prof. Srečen Stojanovič) — 19.50: Zanimivosti — 20.00: Plošče — 20.30: Spevi iz Puccinijevih oper. Sodelujejo: ga. Ksenija Vidali, članica opere, Ado Darijan in radijski orkester. Dirigira D. M. Šijanec — 22.00: Napovedi, poročila — 22.30: Angleške plošče.

Sobota 10. junija, 12.00: Plošče — 12.45: Poročila — 13.00: Napovedi — 13.20: Plošče — 14.00: Napovedi — 17.00: Otroška ura: Selma Lagerlöf: Kako je Niels Holgerson popotoval z divjimi gosmi. — Po vest v nadaljevanjih — 17.50: Pregled sporeda — 18.00: Radijski orkester — 18.40: Pogovori s poslušalci — 19.00: Napovedi, poročila — 19.30: Osnove slovenske književnosti (dr. Pavel Brežnik) — 19.50: Kalman: Fortissimo (plošče) — 20.00: Zunanja politika (dr. Alojzij Kuhar) — 20.30: Slovenski humoristi IV.: Vesel večer z Damirjem Feiglom. — Rokopis pripravil Niko Kuret, izvajajo člani radijske igr. družine — 22.00: Napovedi, poročila — 22.15: Radijski orkester.

Cenjenim kupcem na Ljubljanskem velesejmu povrnem potne stroške

Znana je točna postrežba Vaše cenjene tvrdke, katera postane sodobnejša, ako si nabavite „PHANOMEN“ DOBAVNO KOLO. S hitro in točno postrežbo obdržite ne samo krog svojih odjemalcev, pač pa se ta znatno poveča. S tem bo dosežen Vaš cilj, to je **uspeh**

PHANOMEN

Ign. Vok, Ljubljana
Tavčarjeva ul. 7

Oglejte si razstavo IGN. VOK, paviljon G

Ustanovljeno 1850

Zaloga vseh vrst stekla, porcelana in keramike. Stavbno in umetno steklarstvo. Specialna zaloga in okvirjanje slik

JULIJ KLEIN

LJUBLJANA

Wolfova ulica št. 4

Telefon 83-80

Najugodnejši nakup

Vseh vrst VOLNE, za ročna dela in strojno pletenje, BOMBAŽA, SVILE, NOGAVIC, ROKAVIC, PLETENIN, raznega PERILA itd.

Vam nudi v stalno veliki zalogi tvrdka

KARL PRELOG, Ljubljana
ENGROS: Gosposka ul. 3

Že v 24 urah

barva, plesira in kemično sušil obleke, klobuke itd. Skrobi in svetlolika srajce, ovrtnike in manšete. Pere, suši, munga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6, Selenburgova ul. 3
Telefon št. 22-72.

A. Šarabon LJUBLJANA

Uvoz kolonialne robe

Velet trgovina s specerijo

Velepražarna za kavo

Mlini za dišave

Glavna zaloga rudniških vod

Brzojavni naslov:

ŠARABON LJUBLJANA

Telefon št. 26-66

Ustanovljeno leta 1886

Zahtevajte povsod poznane specialitete B. MOSER, velet trgovina z vinom

BEOGRAD - ZEMUN III., Moserova ulica št. 1

Zastopnik za Ljubljano in bivšo Kranjsko M. CESAR, LJUBLJANA VII., Gasilska cesta 3

Telefon 23-69

Koliko trgovcev gre na letni dopust in odmor?! 1-2%!! Vsi drugi pa se mučijo in delajo brez ozira na zdravje!

Zato vsaj doma pijte

RADENSKI ZDRAVILNI VRELEC

listega z rdečimi srci,

našo najboljšo prirodno mineralno vodo. Zdravje in užitek!

LJUDSKA POSOJILNICA V LJUBLJANI
R. Z. Z. NEOM. Z.

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 6, v lastni palači obrestuje hranilne vloge najugodnejše

Nove in stare vloge, ki so v celoti vsak čas razpoložljive, obrestuje po 4%, proti odpovedi do 5%

Največji slovenski pupilarnovarni zavod

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

Stanje vlog din 420.000.000.—
Lastne rezerve nad din 28.650.000.—
Dovoljuje posojila proti vknjižbi

Za vse obveze hranilnice jamči

MESTNA OBČINA LJUBLJANSKA